

Česká republika

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Troubelice, okres Olomouc

783 83 Troubelice 313

Identifikátor školy: 600 140 822

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 25. duben 2003

Čj.:	134 26/03-11071
Signatura:	km2cw112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Troubelice, okres Olomouc je zřízena jako příspěvková organizace s účinností od 1. ledna 2003. Součástí školy jsou školní jídelna a školní družina (ŠD), která zajišťuje ranní i odpolední provoz. Ve dvou odděleních bylo ke dni inspekce zapsáno 48 žáků, stanovená kapacita nebyla překročena.

Škola poskytuje úplné základní vzdělání. Spádovým obvodem jsou místní části obce Troubelice, Dědinka, Lazce a Pískov. Na 2. stupeň dojíždějí také žáci ze samostatných obcí Nová Hradečná a Lipinka. Ve školním roce 2002/2003 ji v 11 třídách navštěvuje 259 žáků, což je asi 51 % stanovené kapacity. V každém ročníku, s výjimkou čtvrtého a šestého, je otevřena jedna třída. Počet žáků se v porovnání se školním rokem 2001/2002 prakticky nezměnil.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Z cizích jazyků jsou vyučovány anglický jazyk a německý jazyk.

Rada školy není zřízena.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a průběhu vzdělávání a výchovy v základní škole a školní družině ve školním roce 2002/2003
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech v základní škole a školní družině ve školním roce 2002/2003
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, přírodověda, chemie, přírodopis a tělesná výchova ve školním roce 2002/2003
- organizace a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny ve školním roce 2002/2003
- stavu výuky fyziky v základní škole formou dotazníkového šetření

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Ve školním roce 2002/2003 zajišťuje vzdělávání a výchovu žáků v základní škole a školní družině osmnáctičlenný dlouhodobě stabilizovaný pedagogický sbor. Z hlediska právní normou stanovených podmínek odborné a pedagogické způsobilosti učitelů je personální situace mnohem příznivější na 2. stupni. Sledované předměty český jazyk, matematika, chemie a přírodopis jsou vyučovány plně kvalifikovanými učiteli s příslušnou aprobační. Na 1. stupni vyučuje pět učitelů bez požadované kvalifikace. Odbornému růstu pedagogických pracovníků věnuje vedení školy značnou pozornost, aktivity většiny učitelů v oblasti dalšího vzdělávání jsou příkladné.

Pedagogická rada plní funkci poradního orgánu, částečně však na ni byly přeneseny kompetence, které jí nepřísluší. Zápisy z jednání vždy neposkytují dostatek informací o průběhu a výsledcích výchovně-vzdělávací činnosti školy. Metodické orgány – metodické sdružení učitelek 1. stupně a tři předmětové komise – mají jasně vymezeno postavení v systému školy. Jejich činnost se pozitivně projevuje zejména v oblastech materiálně-technického vybavení (učební pomůcky, učebnice, sešity), plánování, organizační, dalšího vzdělávání, hodnocení a klasifikace apod. Nebyly plněny stanovené cíle v realizaci vzájemných hospitací, chybělo hodnocení výsledků vzdělávání, z jednání zpravidla nevyplývaly konkrétní závěry a případná opatření. Nekvalifikovaným učitelům věnuje pozornost vedení školy zvýšenou hospitační činností, jejich metodické vedení je spíše formální. Všichni pedagogové mají vytvořeny velmi dobré podmínky pro další vzdělávání, uplatňování tvořivosti a seberealizaci. Pozitivem je každodenní kontakt vychovatelek s třídními učitelkami 1. stupně. Kritéria pro přiznávání osobních příplatků a odměn jsou dostatečně motivující ke zkvalitnění práce.

Kontrolní činnost postrádala systematičnost, přestože dlouhodobé cíle a úkoly směřující ke zkvalitnění výuky jsou součástí koncepce a ročního plánu. Hospitace byly realizovány v tomto školním roce prakticky jen na 1. stupni, převažovalo pozitivní hodnocení. Nízká je frekvence kontroly dokumentace třídního učitele, zejména třídních knih, což neumožňuje průběžnou kontrolu plnění učebních osnov. Výsledky kontrolních zjištění zpravidla nebyly zobecňovány na jednáních pedagogické rady.

Organizační uspořádání je funkční, umožňuje efektivní řízení školy. Podrobně je zpracována dokumentace upravující chod školy včetně kompetencí vedoucích pracovníků a pracovních náplní. Některé formulace (např. povinnosti třídního učitele) nejsou jednoznačné. Školní řád v kombinaci s vnitřním klasifikačním řádem vytváří příznivé podmínky pro osobnostní rozvoj žáka, v malé míře škola zasahuje i do kompetencí rodičů. Délka vyučovacích hodin i přestávek je v souladu s právním předpisem. Při sestavování rozvrhu hodin byly zpravidla dodrženy obecně platné zásady.

Vnější i vnitřní informační systém většinou umožňuje spolehlivý přenos informací ke všem subjektům, některá sdělení v žákovských knížkách nemají potřebnou vypovídací hodnotu. Významné postavení zaujímá žákovský sněm, který se schází pravidelně po jednání pedagogické rady. Žáci jsou seznamováni s výsledky jejího jednání, přednášejí také své podněty a připomínky, na které je operativně reagováno. Podle potřeby využívají i schránku důvěry. Ředitel dvakrát ročně seznamuje obecní zastupitelstvo s výsledky vzdělávání a výchovy žáků, k prezentaci práce školy využívá místní zpravodaj. Dostatek informací poskytuje výroční zpráva o činnosti školy.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou v základní škole a školní družině spíše nadprůměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH A VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Školní budovu tvoří čtyři objekty pavilonového typu. Dlážděné školní nádvoří umožňuje relaxaci žáků o přestávkách, školní travnaté hřiště a sportovní areál je přístupný i veřejnosti. V jednotlivých pavilonech jsou umístěny učebny, kabinety, sborovna, ředitelna, školní dílna, cvičná kuchyně, školní knihovna, školní jídelna, prostorná tělocvična s nezbytným sociálním

zázemím a možností samostatného přístupu. Učitelé mají mj. k dispozici pro přípravu výuky pracovnu s jedním počítačem připojeným k internetu.

Vnější i vnitřní prostory školy vytvářejí z hlediska estetiky, funkčnosti, psychohygieny a bezpečnosti velmi dobré podmínky pro výchovně-vzdělávací proces i aktivní odpočinek žáků.

Společný vnitřní interiér je vkusně vyzdoben převážně pracemi žáků, názornými pomůckami, nechybí nevťiravě a vtipně zpracované materiály k prevenci sociálně-patologických jevů, opomíjena nejsou ani práva žáků.

Všechny učebny jsou vybaveny starším, renovovaným a velmi zachovalým nábytkem. V jednotlivých kmenových učebnách 1. a 2. stupně jsou pro žáky i učitele vytvořeny příznivé pracovní podmínky. Učebny 6. - 9. ročníku jsou podnětně a funkčně vybaveny učebními pomůckami a audiovizuální technikou podle charakteru a potřeb jednotlivých předmětů. Učebna pro výuku cizích jazyků je také vhodně doplněna příruční knihovnou se slovníky a časopisy, mapami, aktuálními materiály k reáliím dané jazykové oblasti, moderními nástěnnými mluvnickými přehledy a zpracovanými projekty žáků. Optimálně nahrazují chybějící odborné učebny.

Svépomocí vybudovaná počítačová učebna je vybavena devíti zasítovanými počítači s možností připojení na internet a dostatečným výukovým softwarem. Dle stanoveného rozvrhu hodin je organizováno její efektivní využívání. Školní knihovna slouží rovněž jako učebna, a to zejména pro výuku českého jazyka na 1. a 2. stupni.

Žákům byly ve sledovaných předmětech poskytnuty vhodné učebnice, žáci 1. ročníku obdrželi základní školní potřeby v souladu s platnou právní normou. Velmi dobré vybavení učebními pomůckami a audiovizuální technikou plně umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Učitelé také běžně ve výuce využívají čtecí kameru, k dokumentaci a prezentaci školních aktivit slouží digitální fotoaparát a videokamera.

Materiálně-technické zdroje jsou využívány účelně, kontrola vedení školy je v této oblasti koncepční a nezaměřuje se jen na obnovu, ale klade důraz na využívání materiálního potenciálu ve výuce.

K činnostem ŠD slouží samostatná budova vzdálená asi 500 m od školy. Dvě prostorné herny vybavené starším udržovaným nábytkem jsou využívány pro pracovní činnosti i odpočinkové chvíle. Fond pomůcek je většinou zastaralý, vybavení nářadím a hračkami do zahrady je minimální. Vychovatelky mají k dispozici základní audiovizuální techniku. Podmínky pro odpolední činnosti žáků v zahradě s pískovištěm, průlezkami a chatičkou nejsou vhodné z důvodu značného opotřebení instalovaného zařízení.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy v základní škole jsou velmi dobré, ve školní družině pouze vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, ANGLICKÝ JAZYK, NĚMECKÝ JAZYK, MATEMATIKA, PŘÍRODOVĚDA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS A TĚLESNÁ VÝCHOVA

Realizace vzdělávacích programů

- *Učební plán zvoleného vzdělávacího programu je dodržen, výuka ve škole probíhala v kontrolovaném období v souladu s učebními osnovami s výjimkou přírodovědy a vlastivědy, kde nebyl zařazen tematický celek výchova ke zdraví.*
- *V povinné dokumentaci školy není s dostačující průkazností zachycen průběh vzdělávání a výchovy. Některé zápisy o probíraném učivu jsou v třídních knihách vyjádřeny obecně, nemají potřebnou úplnost a přesnost.*
- *System kontrol naplňování učebních osnov je i přes dílčí nedostatky v jejich realizaci dostatečně účinný, při plánování učiva se pozitivně projevila práce metodických orgánů.*

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 1. stupni

Předmět vyučuje šest vyučujících. Dvě učitelky nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což nemělo negativní vliv na kvalitu výuky. Výuka probíhala plánovitě, v bezprostřední přípravě na vyučování nebyly shledány nedostatky.

Členění předmětu na jednotlivé složky bylo provedeno v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu, ve složce čtení nebyly vyznačeny obsahové cíle.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků, respektovala obecné didaktické zásady. Zvolené vzdělávací cíle vhodně navazovaly na předcházející učivo. Převážně frontální způsob výuky byl většinou zpestřován různými aktivizačními metodami práce. K názornosti výuky přispěla práce s jazykovými přehledy, využití množství obrazového materiálu na magnetických tabulích i vlastnoručně zhotovené pomůcky. Výsledky společných i samostatných úkolů byly vždy zpětnovazebně ověřovány. Žáci jsou pravidelně hodnoceni ze všech složek předmětů.

Výrazným pozitivem byla diferenciací zadávaných úkolů podle schopností a zohledňování klasifikace integrovaných žáků, což přispívalo k odstranění jejich nejistoty a posílení sebedůvěry. Při zadávání samostatné práce učitelé ověřovali u těchto žáků porozumění zadaným úkolům, vhodně jim upravovali rozsah pravopisných cvičení, upřednostňovali doplňovací cvičení před diktáty a poskytovali jim delší čas na dokončení. Průběžně využívali motivující hodnocení. Kontrolou sešitů a žákovských knížek bylo zjištěno, že výkony žáků jsou při klasifikaci zohledňovány. Všem integrovaným žákům byla zajištěna reedukační péče.

Vstupní motivaci učitelky většinou omezily na seznámení s cílem a organizací hodiny. Záměrné motivační postupy, zejména využití mezipředmětových vztahů, přispěly k dosažení vzdělávacího cíle a zvýšení aktivity žáků.

Zejména v nižších ročnících učitelky respektovaly psychohygienické zásady výuky. Žáci častěji a účelně střídali zaměstnání, učitelky dbaly na správné sezení a držení psacích potřeb. Zařazování relaxačních chvil nebo cviků, které by kompenzovaly jednostranné zatížení žáků, bylo zaznamenáno pouze v některých vyučovacích hodinách. Výrazně převažovala vstřícná a klidná pracovní atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 1. stupni měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 2. stupni

Předmět vyučují dva učitelé s požadovaným vzděláním. Základem hodnocení kvality průběhu a výsledků vzdělávání se staly hospitace v jazykovém vyučování, z toho ve dvou dělených vyučovacích hodinách, u obou vyučujících tohoto předmětu.

Celoroční rozvržení mluvnického učiva je provedeno koordinovaně a v souladu s učebními osnovami. Z plánovaného obsahu učiva literatury a slohového výcviku 8. a 9. ročníku nejsou zřejmé cílové dovednosti. Efektivitě výuky přispívá dělení třídy na skupiny v 8. ročníku v jedné a v 9. ročníku ve dvou vyučovacích hodinách. Pro méně prospívající žáky 6. a 7. ročníku je organizováno pravidelné doučování, žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována nápravná reedukace, žáci 9. ročníku dle zájmu a potřeby navštěvovali doučování, jehož náplní byla intenzivní příprava k přijímacím zkouškám na střední školy.

Vzdělávací cíle jednotlivých vyučovacích jednotek zvolili učitelé v návaznosti na probranou učební látku, žákům je konkretizovali přístupně a výstižně. Chyběla vstupní motivace k získání většího zájmu a pozornosti žáků, zčásti i závěrečné shrnutí a zhodnocení práce. Jejich aktivitu podporovali zpravidla promyšleným střídáním učebních postupů, metod a účelnou organizací výuky. Vysokou efektivitu měla vyučovací hodina se skupinovým a diferencovaným způsobem práce s využitím počítačového výukového programu. Žáci měli možnost velmi intenzivně a dle osobního pracovního tempa procvičovat učivo a získat okamžitou zpětnou vazbu o míře své úspěšnosti. K všeobecným pozitivům náležela názornost výuky, která byla podpořena vhodně volenými didaktickými prostředky, průběžná kontrola porozumění a pomoc vyučujících při plnění zadaných úkolů, pochvala a pozitivní ocenění výsledků práce, důsledně uplatňovaná zpětná vazba s vedením žáků k sebekontrolě a spolupontrolě. V části sledované výuky se projevila stereotypnost, zařazení časově náročného řešení četných úkolů jednoho pracovního listu způsobilo pasivitu většiny žáků.

Na atmosféře vyučovacích hodin se významně podílela velmi dobrá až příkladná úroveň pedagogické komunikace učitelů. Jejich kultivované a jazykově správné vyjadřování, taktní jednání, citlivý přístup, orientace na pozitivní jevy, trpělivost a objektivita pozitivně ovlivnily následnou reakci i činnost žáků.

V kontrolovaném vzorku žákovských knížek nevhodně převažuje klasifikace z písemného prověřování výsledků učení jazykového vyučování. Hodnocení přesnosti, výstižnosti, odborné a jazykové správnosti ústního projevu žáků, jak je deklarováno ve vnitřním klasifikačním řádu, zejména v rámci slohového výcviku a literatury, bylo ojedinělé.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk na 2. stupni byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk a německý jazyk

V rámci povinných předmětů je organizována výuka dvou cizích jazyků v základní tříhodinové týdenní dotaci, anglický jazyk se vyučuje ve všech třídách 4. - 9. ročníku, německý jazyk s výjimkou 6. ročníku.

Učitelé obou cizích jazyků sice nemají v aprobaci příslušný cizí jazyk, kvalita vzdělávání nebyla touto skutečností negativně poznamenána. Učitelé se průběžně jazykově vzdělávali, vyučující angličtiny v 5. ročníku se odborně a metodicky připravuje v akreditovaném kurzu Pedagogického centra Olomouc.

Učební metody a formy práce s důrazem na psychohygienu výuky odpovídaly věku a jazykové vyspělosti žáků. Dílčí nedostatky, a to zejména v náročnosti probíraného učiva, byly zjištěny v německém jazyce v 9. ročníku. K obohacení a zpestření aktivit ve vyučovacím procesu přispěly vhodné didaktické hry, soutěže a zpěv, které současně působily jako významný motivační i

aktivizující prvek. Činnostně pojatou a pestrou výuku obou jazyků učitelé organizovali pokyny v příslušném cizím jazyce, které byly žákům srozumitelné. Jednotlivé činnosti byly logicky uspořádány a správně metodicky vedeny, směřovaly k rozvíjení jejich samostatnosti, tvořivosti i schopnosti spolupracovat. V méně početných skupinách měli žáci dostatek příležitostí k uplatnění řečových dovedností, důraz byl kladen na správnost zvukové podoby jazyka, v německém jazyce byli upozorňováni na novou pravopisnou normu. Výsledky jejich práce učitelé převážně pozitivně hodnotili, méně úspěšné žáky citlivě povzbuzovali. Většina vyučovacích jednotek byla ukončena shrnutím učiva, kontrolou porozumění a hodnocením práce žáků, případně i splnění stanoveného vzdělávacího cíle.

Sledovaná výuka vynikala připravenou materiální podporou včetně slovníků a didaktické techniky. Učitelé důsledně dodržovali princip názornosti, na spojení názoru a slova dbali zejména u nejmladších žáků ve 4. a 5. ročníku. Účelně a mnohostranně byly využívány soubory obrazových a textových karet, např. k písemnému a ústnímu osvojování cizího jazyka, upevňování i opakování učiva, k prezentaci nových slovíček, k nácviku čtení, ve vyšším ročníku při skupinové práci k procvičování slovesných tvarů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk a německý jazyk měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika na 1. stupni

Předmět vyučuje šest vyučujících, z toho tři nemají kvalifikaci pro výuku na 1. stupni. Naplánování i realizace výuky korespondují s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Zvolené vzdělávací cíle respektovaly zásadu soustavnosti, kontinuity a aktuální potřeby žáků. K jejich splnění přispěly kvalitně připravené úkoly a cvičení na tabuli, didaktická technika nebyla v průběhu výuky využita. Účinná vstupní i průběžná motivace byla uplatňována pouze v nižších ročnících zařazováním soutěží a využíváním příkladů z denního života. Jasnými a srozumitelnými pokyny se učitelkám dařilo vytvářet dostatečný prostor pro samostatnou i skupinovou práci žáků. Diferenciace metod práce vzhledem k individuálním schopnostem žáků se projevovala zejména při práci se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Frontální a méně efektivní práce s celou třídou byla pouze ojedinělá. V průběhu vyučování byli žáci povzbuzováni a pozitivně motivováni pochvalami i klasifikací, zpravidla nechybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení jejich výkonů. Většina vyučovacího času byla efektivně využita.

Všechny učitelky ve sledovaných hodinách dbaly na dodržování psychohygienických zásad a důslednou relaxaci žáků. Pozitivní vztahy mezi učitelkami a žáky napomáhaly rozvoji řečových dovedností a vytvářely klidné, pracovní prostředí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika na 1. stupni měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika na 2. stupni

Matematiku vyučují dva učitelé. Oba splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně projevilo zejména v odbornosti výuky, jejím plánování, částečně také v uplatňovaných metodách práce.

Výukové cíle, rozsah probírané látky i pracovní tempo učitelé většinou přizpůsobili věku a schopnostem žáků, nechybělo diferencované zadávání úkolů a individuální přístup. Pozitivem byla snaha o aplikaci praktické matematiky, alternativních metod řešení a algoritmů. Účinná motivace byla uplatňována nepravidelně, osvědčilo se zařazování problémových

příkladů a úloh z praxe. Opakování poskytovalo žákům i učitelům zpětnou vazbu, umožňovalo plynulý přechod k novému učivu. Krátká prověrka byla z hlediska obsahu i rozsahu sestavena optimálně. Převažující slovní hodnocení žáky aktivizovalo, nechybělo ocenění dílčího úspěchu nebo zlepšení, motivujícím způsobem byla uplatněna klasifikace. Frekvence známek dle žákovských knížek je přiměřená. K zefektivnění výuky přispěla práce s kalkulátory a matematickými tabulkami. Didaktickou techniku nebo názorné učební pomůcky použili učitelé minimálně.

Rozdíly v činnosti obou učitelů byly patrné zejména v organizaci vyučovacích hodin, volbě metod práce, interakci a komunikaci. Pouze v části sledované výuky učitel uplatňoval prvky aktivního učení, vytvářel žákům prostor pro diskuzi, prezentaci myšlenkových postupů a jejich obhajobu, efektivně střídal frontální a samostatnou práci diferencovanou dle individuálních schopností žáků. Zpestřením bylo zařazení úloh rozvíjející jejich logické myšlení a představivost. Důsledná zpětná vazba umožňovala učiteli včas reagovat na nepřesnosti a chyby. Pozitivem bylo závěrečné zhodnocení hodiny.

V části výuky, jejíž efektivita byla nižší, převládalo společné řešení příkladů u tabule doplněné samostatnou prací žáků. Monotonní průběh je neaktivizoval a neumožňoval jejich plnou seberealizaci. Žáci neměli dostatek prostoru pro dotazy, nebyly rozvíjeny jejich vyjadřovací schopnosti. Nevhodně byl rozvržen vyučovací čas, zejména závěry hodin.

Písemné práce za 1. pololetí učitelé sestavili optimálně po stránce obsahu i rozsahu, k hodnocení a klasifikaci využili objektivní bodovací stupnice. V 8. a 9. ročníku byly zadány diferencovaně podle schopností žáků. Opravy jsou prováděny v následujících hodinách, hlubší analýzu chyb a nedostatků učitelé neprovádějí.

Učiva 6. – 9. ročníku je naplánováno zodpovědně, koresponduje s učebními osnovami, je zajištěna návaznost, střídání aritmetických a geometrických celků. Rozšiřující témata jsou zařazována diferencovaně podle situace ve třídě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (chemie, přírodopis a přírodověda)

Rozvržení učiva přírodovědy na celý školní rok je provedeno výhradně podle používaných učebnic, které s učebními osnovami korespondují pouze rámcově, výchovně-vzdělávací cíle jsou plněny. Učitelky opakovaně zařadily některé učební celky v různých ročnících z důvodu cíleného prohlubování a procvičování učiva.

Kvalita vzdělávání v předmětech chemie a přírodopis byla pozitivně ovlivněna nejen odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučující, ale především materiálním zázemím obou předmětů. Učitelka v maximální míře využila podnětného prostředí odborné učebny přírodopisu vybavené moderní technikou (snímací kamerou) umožňující přenos textu a obrázků z publikací i pozorování mikroskopických preparátů na monitor. Velmi efektivně bylo toto zařízení využito během laboratorní práce při mikroskopování, kdy žáci ve dvoučlenných skupinách porovnávali profesionálně dokonalý obraz s výsledky své vlastní práce. V kombinaci se snímací kamerou byly v průběhu opakovací hodiny vhodně využity také ilustrativní barevné transparenty pro zpětnou projekci. Žáci prokazovali dobrou úroveň znalostí a praktických dovedností, své myšlenky vyjadřovali v logických souvislostech a rozvíjeli své řečové dovednosti.

Ke kladům výuky chemie patřila správná interpretace učiva z hlediska jasnosti, srozumitelnosti a zařazování demonstračních pokusů. Žáci získávali poznatky použitelné v praktickém životě. Aplikovaná metoda výkladu s výrazným mluvním projevem učitelky omezovala aktivní učení

žáků. Tento nedostatek byl částečně kompenzován využitím žákovského potenciálu při kladení problémových otázek a zapojování žáků do diskuze.

Ve výuce přírodovědy nebyl dostatečně uplatňován princip názornosti. Při výrazné převaze verbálního projevu učitelů neměli žáci prostor pro vlastní činnost. Zaznamenána byla nedůslednost v jejich vedení k dodržování pravidel komunikace, byly jim tolerovány kusé odpovědi. Na vytváření vhodných podmínek z hlediska psychohygieny mělo pozitivní vliv zejména střídání činností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu tělesná výchova na 1. a 2. stupni

Tělesnou výchovu vyučuje na obou stupních celkem osm vyučujících, z toho jedna ze dvou vyučujících na 2. stupni školy neaprobovaně a dvě na 1. stupni školy bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti. Uvedené skutečnosti (na 1. stupni školy pouze v jednom případě) měly negativní dopad na kvalitu výuky.

Učivo předmětu bylo plánovitě rozvrženo po tematických celcích převážně do měsíčních bloků, s ohledem na vstupní úroveň žáků a materiální podmínky školy. Jeho obsah odpovídal osnovám, chyběla však vnitřní diferenciací části učiva, zvláště na 2. stupni školy, a náležitá konkretizace cílů některých tematických celků.

Negativem sledované výuky byla nízká úroveň vstupní motivace a v některých případech absence motivace průběžné. Aplikace převážně skupinových, ale nedostatečně promyšlených organizačních forem, vedla k nízké fyziologické účinnosti. Adekvátně byla využívána i forma frontální, v některých případech i individuální. Používané metody korespondovaly s vytyčeným cílem jednotlivých vyučovacích hodin, ne vždy však vedly k jejich naplnění. V průpravných částech většiny sledovaných vyučovacích hodin se vyskytly drobné terminologické a didaktické nedostatky. V hlavních částech se objevily i metodické a didaktické chyby, včetně nekvalitní diagnostiky předvedených pohybových dovedností, které zpomalovaly tempo a míru jejich zvládnutí.

V malé části sledované výuky, zvláště na 1. stupni školy, byli žáci dostatečně motivováni, průběžně chváleni, opravováni a povzbuzováni. Obsah těchto hodin byl podrobně promyšlen, adekvátní metody a formy práce aktivizovaly žáky, jejich pestrost a škála respektující hlediska psychohygieny iniciovaly v žácích zájem o předmět a zvyšovaly efektivitu výuky. Opomenuto nezůstalo ani výchovné působení, žáci byli vedeni k hodnocení spolužáků, sebehodnocení, poctivosti a fair play. Kreativita vyučujících směřovala žáky cestou kooperace k prožitkovosti.

Prověřování zvládnutí učiva bylo pravidelné, dostatečně četné, probíhalo podle předem známých kritérií a žáky nestresovalo.

Komunikace v celé výuce byla bezproblémová, atmosféra klidná, vystupování vyučujících přiměřené všem činitelům výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy předmětu tělesná výchova byly průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

K zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy škola využívá vlastní i standardizované evaluační nástroje. V matematice a českém jazyku na 2. stupni zařazují učitelé čtvrtletní písemné práce nebo slohové práce, o jejich počtech rozhoduje ředitel školy. Podrobnější analýzu výsledků učitelé nezpracovávají.

Komplexní pohled na kvalitu výuky a srovnání s republikovými údaji poskytují systematicky zadávané standardizované testy v různých předmětech nebo skupině předmětů převážně v 5., 7. a 9. ročníku. Hlubší rozbor příčin úspěchů i nedostatků není prováděn. V letošním školním roce dosáhli žáci ve všech sledovaných oblastech ve srovnání s republikovými údaji nadprůměrných výsledků.

Přehledné údaje o výsledcích vzdělávání a výchovy poskytují počítačově zpracované klasifikační přehledy.

Žáci se průběžně zapojují do soutěží a olympiád. Vynikajícího výsledku dosáhl flétnový soubor, který ve školním roce 2001/2002 obsadil 5. místo v celostátním finále soutěže flétnových souborů v Praze.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly hodnoceny na základě poznatků zjištěných hospitační činností, kontroly povinné dokumentace, písemností žáků a učitelů s přihlédnutím k materiálně-technickým a personálním podmínkám školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech měly velmi dobrou úroveň.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Realizace činnosti školní družiny

Výchovně-vzdělávací činnost školní družiny zvolenými aktivitami vhodně navazuje na zvolený program školy. Roční plán práce vychází z analýzy práce v uplynulém školním roce, zohledňuje dané podmínky i tradice v organizaci různých společenských akcí pro žáky, rodiče i širokou veřejnost. Zahrnuje zájmové, rekreační a odpočinkové činnosti, v řízených činnostech se vychovatelky zaměřily na podporu individuálních schopností žáků. Jednotlivé aktivity jsou podrobně zpracovány v navazujících týdenních plánech.

Řád ŠD je zpracován v souladu s metodickým pokynem k postavení, organizaci a činnosti školních družin, určuje pravidla provozu, stanovuje režim ŠD a obsahuje informativní část pro rodiče. Povinná dokumentace je vedena přehledně.

Vedení školy sleduje činnost školní družiny zejména účastí na plánovaných akcích, zápisy z hospitací však chybí, zpětnovazební funkce není průkazná.

Realizace činnosti školní družiny má celkově spíše nadprůměrnou úroveň.

Organizace a průběh činností ve školní družině

V průběhu hospitací byly sledovány ranní spontánní činnosti, organizace stolování a odpolední řízené činnosti.

Organizaci vzdělávací činnosti, formy a metody volily vychovatelky s ohledem na podmínky a skladbu žáků v oddělení. Při sledovaných činnostech uplatnily formy frontální, skupinové a individuální práce. Kladené požadavky náročností odpovídaly věkovým i individuálním schopnostem žáků. Postupným předkládáním náročnějších úkolů spojených s hrou byl vytvořen dostatečný prostor pro rozvíjení poznání. Vhodnou motivací byli zapojováni do činnosti všichni žáci, postupně jim byl vytvořen dostatek prostoru pro rozvoj komunikace. Nevhodně působilo používání krajových výrazů oběma vychovatelkami, jejich mluvní projev nevedl žáky k upevňování jazykové správnosti. Při pobytu žáků na zahradě byly některé jejich spontánní

činnosti na hranici bezpečnosti z důvodu nedůsledného provádění pedagogického dozoru. Patříčná pozornost i pomoc byla žákům věnována při stolování ve školní jídelně. Osobnost žáků byla respektována, nežádoucí chování nebylo zaznamenáno.

Organizace a průběh činností ve školní družině měly průměrnou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V době konání inspekce nebylo škole ještě vystaveno nové Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení v souvislosti se změnou právní formy školy a jejích součástí, ke které došlo od 1. ledna 2003.
- V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření ve prospěch výzkumného úkolu „Stav výuky fyziky v základních školách a středních školách“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků (JČMF) a Česká školní inspekce. Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnili se jí učitelé fyziky a žáci jedné vybrané třídy. Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána cestou ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelé, kteří se dobrovolně zapojili do výzkumu, mohli odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně pedagogické sekce JČMF. Údaje související s výzkumným šetřením nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.
- Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů spojených s provozem družiny stanovil zřizovatel měsíční příspěvek rodičů ve výši 10,-- Kč.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zakládací listina Základní školy Troubelice, okres Olomouc vydaná obcí Troubelice dne 1. prosince 1995
2. Žádost o změnu v zařazení Základní školy Troubelice, okres Olomouc s účinností od 1. ledna 2003
3. Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke školnímu roku 2002/2003: Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 220-02-02 ze dne 7. prosince 1998, třídní knihy všech tříd, třídní výkazy a namátkově vybrané katalogové listy, rozvrh hodin, školní řád, záznamy z pedagogické rady, osobní dokumentace integrovaných žáků, personální dokumentace všech pedagogických pracovníků; třídní knihy 4. a 5. ročníku školního roku 2001/2002
4. Učební plán základní školy ve školním roce 2002/2003
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
6. Dokumentace ředitele školy: koncepční záměry ZŠ Troubelice 2000-2006, plán práce ZŠ Troubelice na školní rok 2002/2003, hospitační záznamy ve školním roce 2002/2003, roční plán DVPP – závazná přihláška pedagogických pracovníků na vzdělávací akce Pedagogického centra Olomouc ve šk. roce 2002/2003, organizační řád, organizace školního roku 2002/2003 v ZŠ Troubelice, plán pedagogických rad ve školním roce 2002/2003, metodické sdružení a předmětové komise – školní rok 2002/2003, minimální

preventivní program ZŠ Troubelice 2002/2003, pokyny pro přiznávání osobních příplatků a mimořádných odměn, výsledky testování Kalibro ve školním roce 2002/2003

7. Plány a zápisy z jednání metodických orgánů
8. Časově tematické plány učiva kontrolovaných předmětů na školní rok 2002/2003
9. Čtvrtletní a pololetní písemné práce z matematiky a vzorek slohových prací z českého jazyka žáků 6. – 9. ročníku ve školním roce 2002/2003
10. Záznamy z laboratorních prací chemie a přírodopisu ve školním roce 2002/2003
11. Namátkový výběr sešitů, pracovních sešitů, žákovských knížek a deníčků žáků kontrolovaných tříd
12. Dokumentace školní družiny dle § 9 odst. 1 vyhlášky č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech, vztahující se ke školnímu roku 2002/2003: přehled výchovně-
vzdělávací práce ve ŠD, docházkový sešit, zápisové lístky žáků přihlášených k pravidelné docházce
13. Vnitřní řád družiny – školní rok 2002/2003
14. Roční plán práce a týdenní plány výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny ve školním roce 2002/2003
15. Podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou příznivé zejména na 2. stupni. Všichni učitelé splňují stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na daném stupni a typu školy a zpravidla vyučují předmětům své aprobační. Na 1. stupni (ve 4. a 5. ročníku) je výuka částečně zajištěna učiteli bez potřebné kvalifikace, tato skutečnost kvalitu výuky sledovaných předmětů s výjimkou tělesné výchovy negativně neovlivnila. Vedení školy vytváří pedagogickým pracovníkům optimální podmínky pro další vzdělávání, tvořivost a seberealizaci, rezervy byly zjištěny v kontrolní činnosti.

Škola má velmi dobré prostorové podmínky, pracovní prostředí je funkčně a esteticky upraveno. Pozitivem je vybudování polo odborných učeben ve třídách 6. – 9. ročníku. Vybavení staršími i novějšími učebními pomůckami, moderní audiovizuální a výpočetní technikou umožňuje ve sledovaných předmětech realizaci výchovně-vzdělávacích cílů. Materiálně-technické zdroje jsou využívány účelně.

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů, dílčí nedostatky v plnění učebních osnov byly zjištěny pouze v přírodovědě a vlastivědě.

Sledovaná výuka měla celkově velmi dobrou úroveň. Učitelé většinou uplatňovali efektivní metody a formy práce založené na názoru, velmi dobré komunikaci, motivujícím hodnocení a vstřícném přístupu k žákům. K občasným negativům patřily absence účelné vstupní nebo průběžné motivace, monotónní průběh výuky a nedodržování psychohygienických zásad výuky.

Škola zjišťuje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání a výchovy formou standardizovaných testů, v tomto školním roce dosáhli žáci velmi dobrých výsledků.

Zvolené činnosti školní družiny podporovaly aktivitu a samostatnost žáků, k pobytu na zahradě nemá škola odpovídající vybavení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.
Členové týmu	PaedDr. Michal Kalabis	M. Kalabis v. r.
	Mgr. Zdeněk Krejčířík	Krejčířík v. r.
	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová v. r.
	Mgr. Zonna Němcová	Zonna Němcová v. r.

Kontrolní pracovníci

Anna Kouřilová

V Přerově dne 16. května 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. června 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Vladimír Hula

V. Hula v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Olomouckého kraje, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc	2003-06-26	134 49/03
Zřizovatel: Obec Troubelice, 783 82 Troubelice 352	2003-06-26	134 50/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2003-06-23		Připomínky nebyly podány.